

Asia: VN/7728/2024

Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (palkka-avoimuusdirektiivin kansallinen täytäntöönpano)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 §:ää

Hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus siitä, että palkka-avoimuutta edistetään EU-direktiivin minimisäännösten mukaisesti. Tämän linjauksen mukaisesti täytäntöönpanossa tulisi pidättäytyä sellaisista muutoksista, mitkä eivät ole direktiivistä johtuen välttämättömiä, kuten luonnoksessa tasa-arvolain 3 §:än esitetyt käsitelmääritykset.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 a §:ää

Pykälässä tulisi todeta yksiselitteisesti, että siinä luetellut tehtävien arviointikriteerit ovat esimerkinomaisia.

Työehtosopimukseen perustuviin palkkausjärjestelmiin ja niiden ohella yrityksissä käytössä oleviin ns. kaupallisiin palkkausjärjestelmiin sisältyy erilaisia töiden ja tehtävien arviointikriteerejä, jotka ovat syrjimättömiä, sukupuolineutraaleja ja lähtökohtaisesti juuri kyseisissä tehtävissä merkityksellisiä. Onkin erittäin tärkeää, että direktiivitekstistä kopioituja kriteerien muotoiluja ei edellytetä sovellettavan työ- ja virkaehtosopimukseen perustuvia järjestelmiä sovellettaessa eikä syrjimättömiä ja sukupuolineutraaleja kaupallisia palkkausjärjestelmiä sovellettaessa. Arviointikriteerien muuttaminen direktiivin kriteeristöä sanamuodoiltaan vastaavaksi ei tosiasiallisesti mitenkään edistäisi palkkauksen tasa-arvoisuutta tai läpinäkyvyyttä, mutta sellainen aiheuttaisi hyvin merkittävää, tarpeetonta hallinnollista taakkaa ja lisäkustannuksia yrityksissä. Useissa eri maissa toimivien yritysten ja konsernien kohdalla haitat ja kustannukset muodostuisivat helposti moninkertaisiksi. Sääntelyn tavoitteiden toteutumista ei tulisi vaarantaa puuttumalla objektiivisesti syrjimättömien järjestelmien sisältöihin.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 d §:ää

EU:n ja Suomen linjaamien sääntelyperiaatteiden mukaisesti sääntelyn lähtökohtana tulisi olla yritysten hallinnollisen taakan keventäminen ja sen lisäämisen välttäminen. Direktiivin perusteella tasa-arvolakiin esitettävien uusien työnantajavelvoitteiden, kuten palkkaerojen ilmoittamisen (uusi 6 d §) ja yhteisen palkka-arvioinnin (uusi 6 e §) toimeenpano tulisikin toteuttaa mahdollisimman pitkälti jo voimassa olevaa sääntelyä (palkkakartoitusta koskeva 6 b §) täydentämällä.

Rakennusteollisuus pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että yritysten raportoinnissa hyödynnettäisiin tulorekisteriä ja Tilastokeskusta. Lakiluonnosta tulisi kuitenkin täsmentää siten, että työnantajan velvollisuutena olisi yksiselitteisesti vastata tulorekisteriin lain nojalla toimittamiensa tietojen oikeellisuudesta. Yksittäiset työnantajat ei voi vastata Tilastokeskukselle esitettyjen velvoitteiden toteutumisesta eikä tällaista velvoitetta tule säätää.

Rakennusteollisuus vastustaa direktiiviin perustumattoman kuuden kuukauden määräajan säätämistä perusteettoman palkkaeron korjaamiselle. Kohtuullinen aika tarvittavien korjaavien toimenpiteiden toteutukselle tulee voida arvioida tilannekohtaisesti ja säätämättä perusteetonta Suomi-lisää.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 e §:ää

Rakennusteollisuus vastustaa tarkan määräajan säätämistä palkka-arvioinnin tekemiselle, koska sellaista ei direktiivissä edellytetä. Kohtuullinen aika tulee voida arvioida tilannekohtaisesti ja säätämättä perusteetonta Suomi-lisää.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 f §:ää

Perusteluista tulisi poistaa direktiiviin perustumaton vaatimus palkkausta koskevien tietojen antamisesta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Neuvottelut palkasta käydään käytännössä yrityksen ja yhden tai muutaman työnhakijan välillä.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 g §:ää

Yksityisyyden suojan ja tietosuojan toteutumisen varmistamiseksi työehtosopimuksissa ja Tilastokeskuksen toimesta määritettyjen, yksittäisten henkilöiden palkkatietojen yksityisyyden suojaamiseksi tarkoitettujen ns. ryhmärajojen tulee koskea myös uutta esitettävää työntekijän tiedonsaantioikeutta.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 8 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 9 a §:ää

Esitetty lisäys on tarpeeton, koska todistustaakan jakautumisesta on säädetty palkkasyrjinnän osalta voimassa olevassa laissa.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 12 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 20 §:ää

Rakennusteollisuus vastustaa lisäystä ja katsoo, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa ei ole perusteltua laajentaa.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 §:ää

Rakennusteollisuus vastustaa lisäystä ja katsoo, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa ei ole perusteltua laajentaa.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 b §:ää

Rakennusteollisuus vastustaa lisäystä. Direktiivissä ei edellytetä uuden seuraamuksen säätämistä.

Kommenttinne tasa-arvovaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne tilastokeskuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Rakennusteollisuus vastustaa uutta laiminlyöntimaksua ja myös tätä lisäystä. Direktiivissä ei edellytetä uuden seuraamuksen säätämistä.

Kommenttinne koskien vaikutuksia työnantajiin (4.2.1.1)

Direktiivistä johtuvat uudet työnantajavelvoitteet aiheuttaisivat merkittävästi hallinnollista työtä ja lisäkustannuksia yrityksissä. Suomen kansallisen täytäntöönpanon jatkovalmistelussa tulisi keskittyä erityisesti siihen, että päällekkäiset ja direktiiviin perustumattomat lisävelvoitteet poistetaan.

Kommenttinne koskien vaikutuksia julkiseen talouteen (4.2.1.2)

-

Kommenttinne koskien vaikutuksia viranomaisiin (4.2.2)

-

Kommenttinne koskien sukupuolivaikutuksia (4.2.3)

-

Kommenttinne koskien vaikutuksia palkansaajiin (4.2.4)

-

Kommenttinne koskien asian taustaa ja valmistelua, EU-säädöksen tavoitteita ja pääasiallista sisältöä sekä nykytilaa ja sen arviointia (1-3)

-

Kommenttinne koskien muita toteuttamisvaihtoehtoja (5)

-

Kommenttinne koskien suhdetta perustuslakiin ja säätämisjärjestykseen (11)

-

Muut huomiot

-

Sarhimaa Jukka
Rakennusteollisuus RT ry